

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Byrådirektör P Åhgren

BESLUT

1982-10-11

11-1211-2985-78

Kopia till

SNV
Markäg enl fört (rek mb)
Kom fullm
Bynd
Planenh
Lantmätenh
Naturvårdsenh
FBM
Vägförv
Planverket
Lantbruksnd
SVS
Naturvårdsreg
Akten

Förordnande om naturreservat för Lämpenshålan, Karlstads kommun

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatets namn: Lämpenshålan

Kommun: Karlstad

Socken: Väse

Fastighet: Brohagen 1:1 del av
Hedebacka 1:8 "-
Åsen 1:15 "-
Backatorp 1:1 "-

Lägesbeskrivning: På Väseåsen, öster om Ölman. Ca 15
km NNO om Öme k:a.
Topografiska kartblad 11 D Munkfors SO (bil 2)
Ekonomisk karta 11 D Oi-Oj

Area: Ca 23 ha

Därav landarea 23 ha

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen

Markägare: Till övervägande del privata. Till viss
del Karlstads kommun.

Grund för beslutet

Området är en del av den stora rullstensås som går genom landskapet från Väneren till Brattforsheden. Åsen är en av länets allra största men framträder kanske inte så tydligt för envar eftersom den i huvudsak är skogklädd och går fram i ett omväxlande landskap där variationerna i topografi och växtlighet dämpar åsens inflytande på landskapsbilden. Åsens mäktighet upplevs dock påtagligt om man går upp på dess krön och blickar ut över omgivningarna. Man kan sålunda få mycket vidsträckta utblickar från reservatets norra del.

De mest framträdande dragen i reservatsområdets natur är de markerade ytformer som kallas dödisgröpar. Lämpenshålan har sedan länge varit ett frekventerat utflyktsmål och uppmärksamats för sina

ovanligt stora nivåskillnader. Från "hålan" botten till landsvägen är nivåskillnaden ca 30 meter. Mellan hålan och kullen norr därom är det ca 50 m. Förutom själva Lämpenshålan finns inom området flera mindre gropar av principiellt samma slag.

Vidare finns på åsens sluttningar spår av tidigare strandlinjer från olika skeden i Vänerbäckens landhöjning. Inte minst kullen i norr är därvid av intresse eftersom den når upp till ca 160 m ö h, dvs relativt nära den högsta nivå vattnet (ishavet) nådde vid inlandsisens avsmältning.

I trakten finns flera grustäkter. I norr gränsar reservatet till mycket stora täktområden där täktillstånd givits i senare tid (jämför täktären-
de 11.125-20-71). Även strax söder om reservatet har omfattande täktillstånd meddelats.

I reservatsärendets bakgrund finns svårlösta grustäktsfrågor. Täktärende i området aktualiserades redan 1965 då fortfarande rätt fanns för ersättning i fall täktansökan avlogs av länsstyrelsen. I fallet Lämpenshålan gjordes av länsstyrelsen en beräkning av ersättningsbelopp med stöd av den s k "Sundbyholms-modellen". En markägare accepterade den erbjudna ersättningen medan andra inte gjorde det. Ärendet avgjordes slutligen 1978 då Karlstads Tingsrätt tilldömde ägarna till Brohagen 1:1 cirka 1 miljon kronor för vägrat tillstånd till täkt. För närmare detaljer beträffande täktärendena se handlingarna i följande akter

11.125-3-71

11.125-40-71

I angränsande områden har vidare behandlats täktärendena

11.125-20-71

11.125-38-74

III R 13-39-70

III R 13-377-65

III R 13-235-65

III R 13-367-65

III R 13-365-366-65

11.125-2656-72

11.125-1562-71

Ändamålet med reservatsbildningen är i första hand att bevara åsavsnittet som geologisk bildning. Ändamålet är vidare att bevara området allmänt attraktivt och lämpat för att informera allmänheten om naturförhållandena.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogade beslutskarta som naturreservat (bil 1).

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter skall gälla beträffande området:

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom området.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bedriva täktverksamhet
2. på annat sätt förändra områdets topografi och landskapets allmänna karaktär genom t ex grävning, sprängning, schaktning, utfyllnad (undantag beträffande angränsande befintlig allmän väg, enskild väg till befintlig byggnad samt mindre ingrepp inom tomtområde. Undantag även för parkeringsplats enligt nedan fastställd skötselplan)
3. anordna upplag annat än tillfälligt för skogsbrukets behov (undantag även beträffande normal skötsel av befintligt tomtområde)
4. anlägga ny väg
5. uppföra fast anordning såsom exempelvis skjutbana, radiomast
6. uppföra stängsel annat än kring befintlig tomtmark. Undantag beträffande avspärrningar enligt nedan fastställd skötselplan
7. utföra maskinell markberedning
8. avverka eller bedriva skogsvård annat än enligt nedan fastställd skötselplan. Om där angivet samråd ej leder till enighet får avverkning ej ske utan länsstyrelsens tillstånd
9. uppföra helt ny byggnad eller väsentligt förändra befintlig byggnad
10. dra fram ledning utan tillstånd av länsstyrelsen

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att de åtgärder vidtages som framgår av skötselplanen.

C. föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. göra upp eld

2. framföra motordrivet fordon
3. parkera annat än på anvisade platser
4. uppställa hus- eller släpvagn
5. bedriva täkt av lavar.

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om skötselplan m m

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa denna skötselplan. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska sammanställningen över bedömda kostnader.

I. SKÖTSELPLAN

Skötselplanen omfattar dels denna beskrivning, dels bifogade skötselplanekarta (bil 3.)

Syftet med naturvårdsförvaltningen

1. Bevara och vårda åslandskapet. Skogsbruk får bedrivas. Speciell hänsyn skall dock tas till naturvårdens och friluftslivets intressen - jämför föreskrifterna enligt punkt A7 och A8 samt vad som anges nedan.
2. Bevara områdets attraktiva karaktär och underlätta allmänhetens studier av naturförhållandena.

Som ett led i denna strävan skall planläggning och genomförande av avverkning och skogsvårdsåtgärd ske i samråd med naturvårdsförvaltaren.

Disposition och skötsel av delområden

Skötselområde I

Beskrivning:

Parkeringsplats nära kanten av Lämpenshålan. 100-åriga tallar.

Mål och riktlinjer:

Parkeringsplats och utgångspunkt för studier av området. Skogsbeståndet behålles i huvudsak intakt som "pelarsal".

Åtgärder:

Vid behov förstärkes parkeringsytorna så att rotsystemen inte skadas genom markslitaget. Avgränsningar sker för att hindra terrängkörning vid sidan av parkeringsytan. Avgränsningen görs med kraftigt rundvirke som placeras lågt för att inte ge alltför dominerande intryck i landskapsbilden.

Informationstavla. Sopkärl. "Spårcentral".

Skötselområde 2Beskrivning:

Själva Lämpenshålan.

Den djupa hålan är till största delen bevuxen med yngre och medelålders tallbestånd. I de övre delarna mot öster finns även äldre och grövre barrblandbestånd. Ett flertal gångstråk korsar gropen.

Mål och riktlinjer:

Bevarande av ytformerna.

Denna centrala del av reservatet skall särskilt uppmärksammas och den attraktiva miljön bevaras.

Ingrepp i skogsbestånden bör ske endast i form av röjning eller trädfällning för att bevara en attraktiv miljö. Kalavverkning får ej ske. Avskärmande vegetation behålles mot allmänna vägen. Planläggning och genomförande av eventuell avverkning skall ske i samråd med naturvårdsförvaltaren.

Åtgärder:

Ungskogsbestånden i gropen röjes - gallras i viss mån. Moped- och motorcykelåkning hindras (genom lämpliga avskärmningar och information).

Skötselområde 3Beskrivning:

Huvuddelen av reservatet.

Ett par mindre markerade dödisgropar finns inom området. I norr en markerad kulle varifrån en vidsträckt utsikt erbjuds. I sluttningarna mot söder strandlinjer. Skogsbestånden domineras av högstammig tallskog i åldern 80-100 år. Området gränsar i norr mot pågående täkt.

En mindre byggnad finns vid kanten mot Lämpenshålan. En kraftledning genomkorsar området i sydväst-nordostlig riktning. Ett flertal enkla vägar och körstråk korsar området.

Mål och riktlinjer:

Bevarande av ytformerna. Studieobjekt. Attraktivt strövområde.

Avverkning och skogsskötsel får ske inom området. Föryngringshuggning skall ske genom fröträdsställning eller skärm. Föryngringsyta bör begränsas för att mildra inverkan på landskapsbilden.

Uttransport av virke skall ske på sådant sätt att ytformer och marktäckning ej skadas. Planläggning och genomförande av avverkning skall ske i samråd med naturvårdsförvaltaren (samrådet sker utan kostnad för markägaren).

Åtgärder:

Stigmarkeringar.

Skötselområde 4

Befintlig byggnad med tomt intill kanten på Lämpenshålan. Normal skötsel av byggnad och tomt sker utan hinder av reservatsbestämmelserna - jämför undantagen i punkterna A2, A3, A6.

ANORDNINGAR FÖR BESÖKARE

Tillgänglighet - friluftsanordningar

Beskrivning:

Parkeringsplats har "spontan" uppstått strax söder om kanten på Lämpenshålan intill allmänna vägen Väse - Sutterhöjden. Cirka 1 km söder om reservatet har Karlstad kommun en badplats vid S Mosaren med toaletter, sopkärl m m.

I reservatsområdet finns ett nät av enkla brukningsvägar, körstråk och stigar.

Mål:

Ändamålet med reservatet är bl a att informera om naturförhållandena och sprida insikt om de processer som formar landskapet.

Endast begränsade anordningar erfordras - vägvisning, parkering och informationsmaterial. För camping m m hänvisas till kommunens anläggning vid S Mosaren.

Riktlinjer:

Skötselområde 1: Befintlig parkering justeras så att ianspråktagen yta begränsas och skador på mark och trädbestand motverkas.

Skötselområde 2: Markslitage på grund av moped- och motorcykelkörning motverkas i första hand genom information.

Skötselområde 2 och 3: En promenadslinga markeras diskret i terrängen i avsikt att öka besökarnas möjligheter att tillgodogöra sig information om naturförhållandena.

Eventuell stigmarkering sker alltså i kombination med utformning av informationsmaterial.

Stig mellan reservatet och badplatsen vid S Mosaren bör markeras.

Skötselområde 4: -

Information om objektet lämnas på informationsskylt vid parkeringsplatsen och vid kommunala badplatsen vid S Mosaren.

Enkel folder med naturinformation utformas så att den direkt knyts till markerad promenadstig. Stigmarkering och skyltning skall göras enligt svensk standard (SIS 031522).

Renhållning. Naturvårdsförvaltaren avtalar med Karlstad kommun angående renhållningsarbetet.

Gränsmarkering av reservatet skall av naturvårdsförvaltaren utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsynen och initierar samordning med kommunens skötsel av badplatsen vid S Mosaren.

DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar förändringar som hotar områdets ytformer.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning av bedömda kostnader för naturvårdsförvaltningen redovisas i bilaga 4.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Staten bekostar åtgärderna enligt bil 3. Gränsmarkering, parkering och vägvisning prioriteras. Speciellt informationsmaterial utformas när särskilda medel kan anvisas.

Karlstad kommun och reservatsförvaltaren avtalar om samarbete beträffande renhållning och tillsyn.

Markägare bekostar tillåten avverkning eller skogsvårdsåtgärd. Enligt skötselplanen skall avverkning och skogsvårdsåtgärd planläggas och genomföras i samråd med reservatsförvaltaren. Detta samråd genomföres utan kostnad för markägaren.

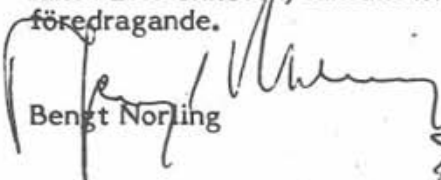
II. NATURVÅRDSFÖRVALTARE

Naturreseptatet skall från naturvårdssynpunkt förvaltas av skogsvårdsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med länsstyrelsen och Karlstad kommun.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga (formulär 3).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Bengt Norling jämte ledamöterna Carl E Carldén, Stig Gustafsson, Arne Hult, Sune Johansson, Sven Junzell, Helmer Karlsson, Göthe Knutson, Elvy Nilsson, Sven Nilsson, Eric Persson och Nils Wallander samt suppleanten Lennart Gidlund.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Beckman, naturvårdsdirektör Wirén, företrädare för juridiska enheten, planenheten och lantmäterienheten, länsantikvarie Varenius samt byrådirektör Åhgren, föredragande.

Bengt Norling

Per Åhgren

Bilagor

Beslutscharta, skala 1:10 000 (bil 1)
Översiktscharta, skala 1:50 000 (bil 2)
Skötselplanekarta, skala 1:10 000 (bil 3)
Ek utredning (bil 4)
Besvärshänvisning

/BF

Naturreservatet Lämpenshålan

Fastighetsägare rek + mb

Karlstads kommun, Box 1002, 651 15 KARLSTAD

Lars H K Johnsson, Trädrotsvägen 1, 653 50 KARLSTAD

Kurt A H Andersson o h h, Hedebacka Pl 1477, 660 60 MOLKOM

Thure G Göthners db, Strandvägen 3, 660 11 BILLINGSFORS

Karl H Göthner, Boda, 670 24 KLÄSSBOL

Eva-Märta Dahlbäck, Brättnegatan 3, 653 49 KARLSTAD

Erik Göthner, Lugnvägen 6, 816 00 OCKELBO

Thorsten I Göthner, Borgärdesvägen 7, 790 23 SVÄRDSJÖ

Uddeholms AB, Box 502, 684 01 MUNKFORS (2 ex)

Angränsande fastigheter till naturreservatet för kännedom

Carl E o Inga-Kajsa Fritiofsson, Jan Ersas väg 9, 654 72 KARLSTAD

Inger Maria Svensson, Pl 1340, 660 60 MOLKOM

John Anders Gördén, Körsbärsvägen 4, 691 00 KARLSKOGA

Matti Olavi Gördén, Ferlinsvägen 4, 681 00 KRISTINEHAMN

Gösta H Nyberg, Box 842 Ö Ås, 660 57 VÄSE

Per E G Eriksson, Åsen, 660 57 VÄSE

Karl G Johansson o h h, N Ölhmult, 660 57 VÄSE

Övriga för kännedom

Skogsvårdsstyrelsen, Box 387, 651 06 KARLSTAD

Värmlands Naturvårdsförbund, c/o Monika Nordenström, Morgonvägen 17, 655 90 KARLSTAD

Planenheten

Lantmäterienheten

Juridiska enheten

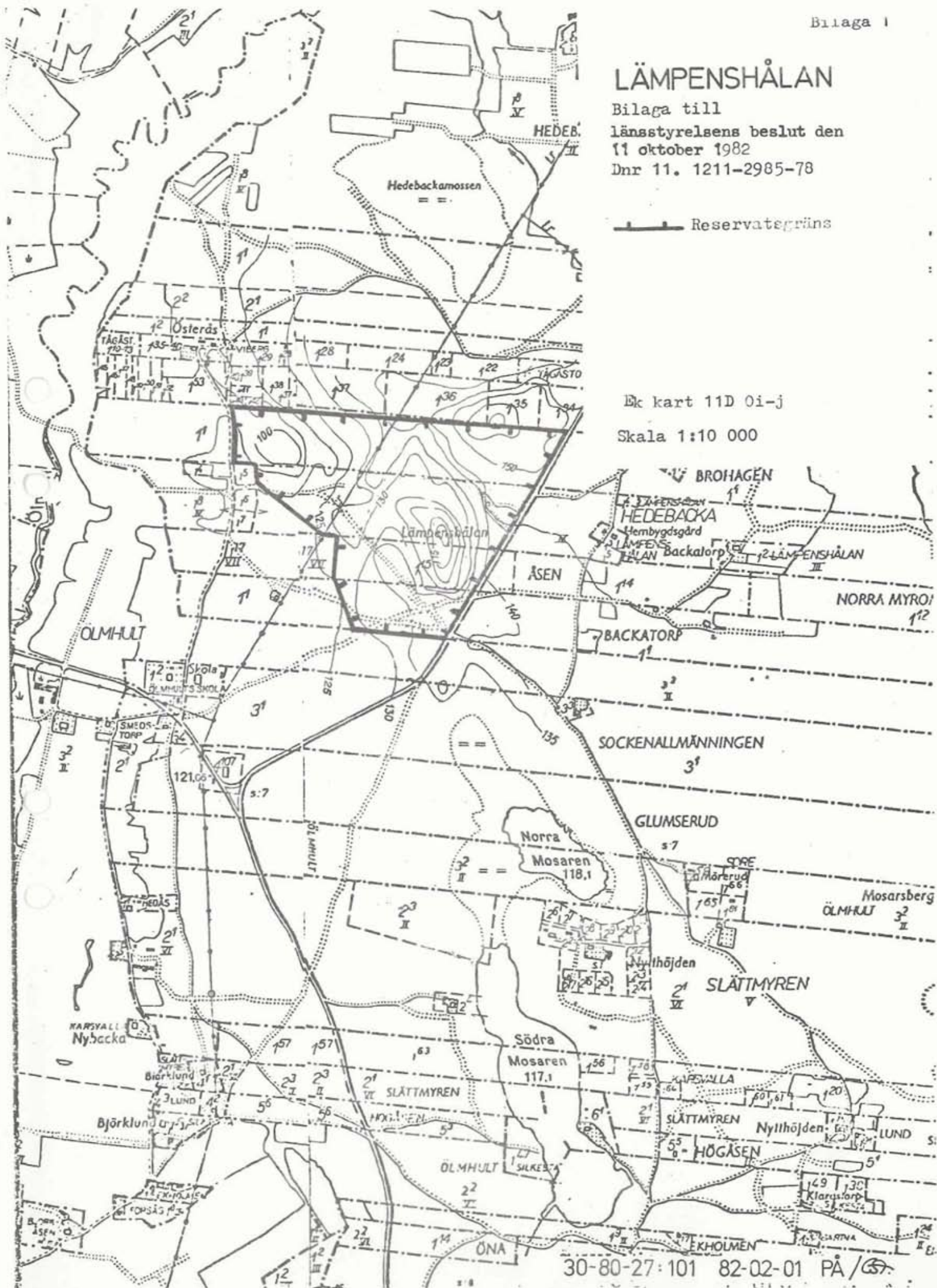
LÄMPENSHÅLAN

Bilaga till
länsstyrelsens beslut den
11 oktober 1982
Dnr 11. 1211-2985-78

— Reservatsgräns

Ek kart 11D Oi-j

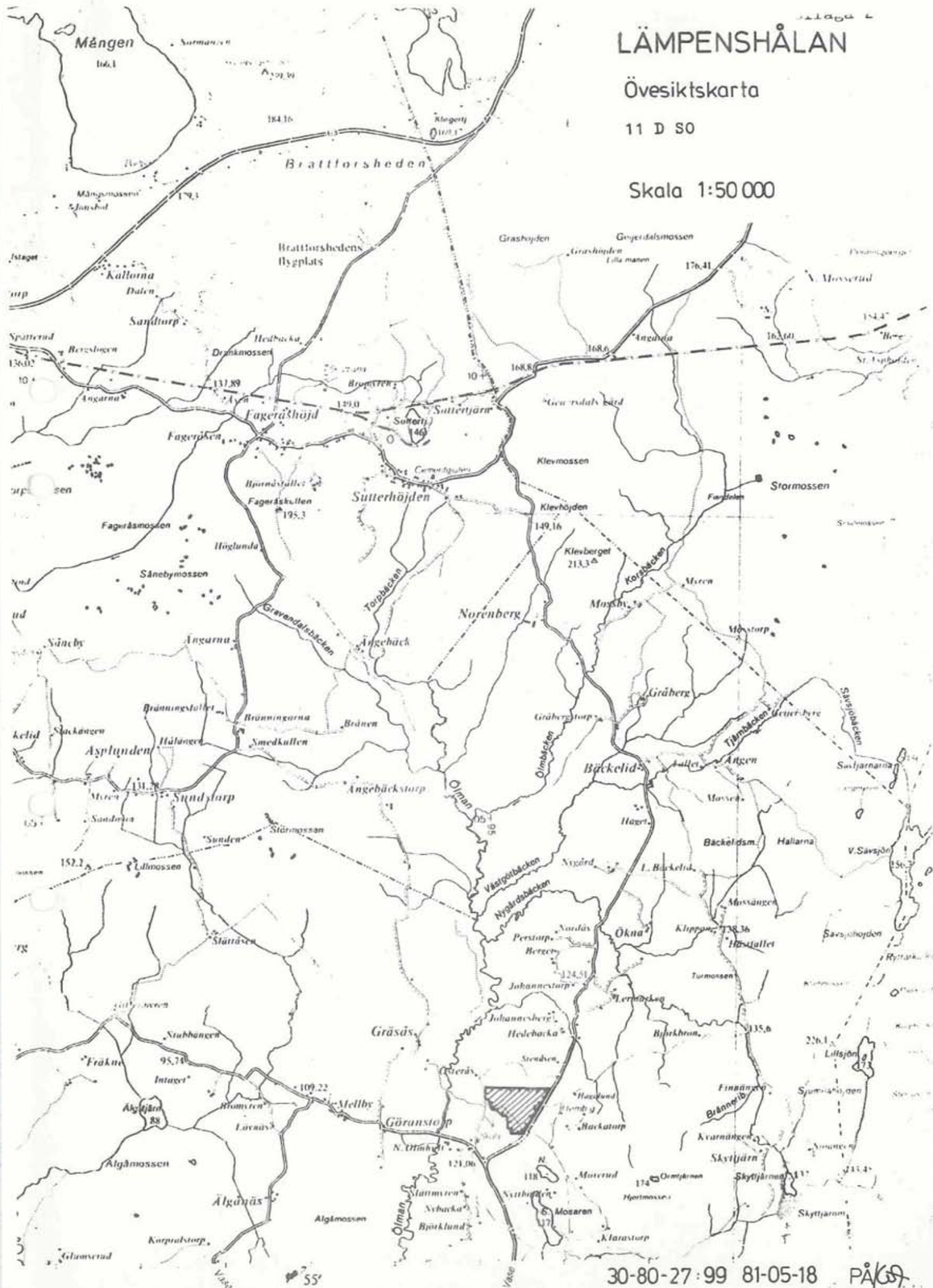
Skala 1:10 000

புதுச்சேரி 4

11 D SO

Skala 1:50 000

30-80-27:99 81-05-18 PÅKÖR

LÄMPENSHÅLAN

Bilaga till

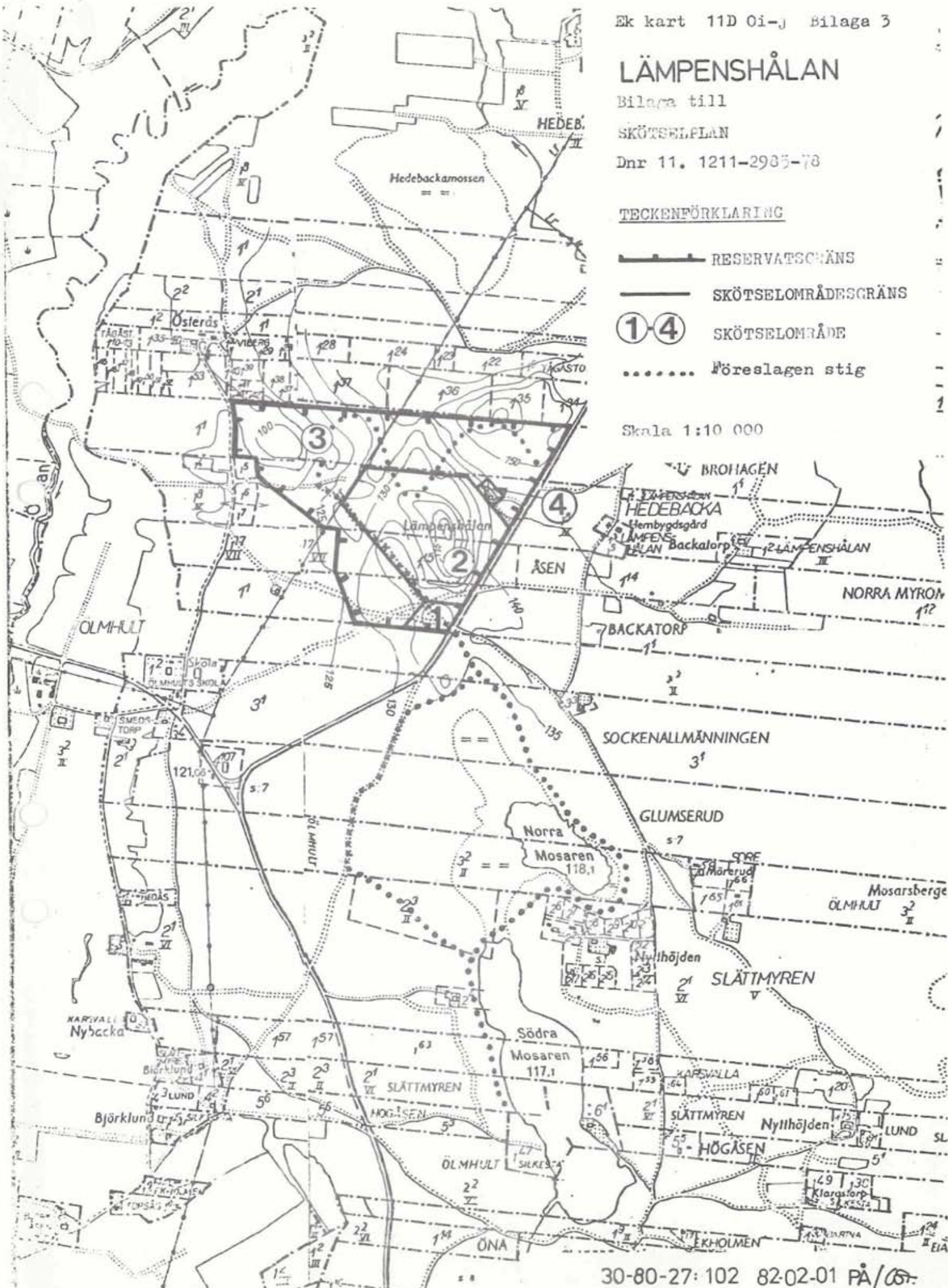
SKÖTSELPLAN

Dnr 11. 1211-2935-78

TECKENFÖRKLARING

- RESERVATSGRÄNS
- SKÖTSELOMRÅDESGRÄNS
- SKÖTSELOMRÅDE
- Möreslagen stig

Skala 1:10 000

KOSTNADER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Åtgärd	Dagsverksåtgång		Materialkostnad	
	1982	1983-87	1982	1983-87
Utmärkning av gräns	4	-	3 000	
P-plats	5		4 000	
Informationsmaterial Utformning, tryckning				10 000
Uppsättning tavlor		2		2 000
Tillsyn, renhållning		3/år		
Planläggning och samråd beträffande skogsav- verkning		2/år		

BESVÄRSHÄNVISNING

Den som vill överklaga länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos regeringen. Besvärshandling skall ha kommit in till jordbruksdepartementet, 103 33 Stockholm, inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

I besvärshandlingen skall anges länsstyrelsens beslut. Vidare bör anges vad som yrkas och de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör även uppge namn, postadress och telefonnummer.